

ШКОЛСКИ

Часопис ученика
ТШ "Бошко Крстић"
Бојник

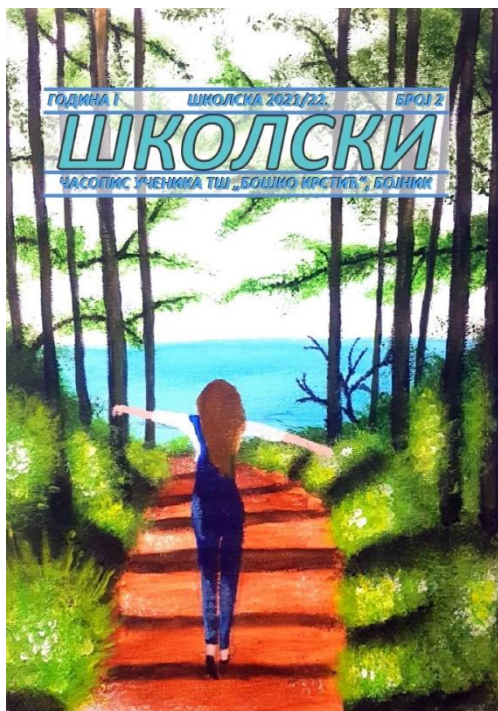
ГОДИНА II

ШКОЛСКА 2024/25.

БРОЈ 3

Реч уредника

Драги наши читаоци,

Пред вама је нови број нашег школског часописа који смо, након дуже паузе, припремили са пуно љубави, ентузијазма и посвећености. Признајем, пауза између два броја била је дужа него што смо желели, али нас је управо то додатно мотивисало да овај број буде садржајнији, креативнији и ближи вама него икада пре.

На овим странама пронаћи ћете приче које сведоче о труду, машти и талентима наших ученика и наставника. Желели смо да свако ко отвори овај број осети ону искру због које верујемо у лепоту речи, цртежа и фотографије, али пре свега у снагу заједништва и подршке.

Овај часопис није само наш, он је плод ваших идеја, ваших успеха и ваше младалачке радозналости. Хвала свима који су несебично уложили време, труд и срце у стварање сваке странице. Верујем да ће вас

свака прича обрадовати, инспирисати или натерати да на тренутак застанете и осмехнете се.

Хвала вам што нас читате и што сте ту да заједно наставимо да градимо причу о нашој школи, корак по корак, број по број.

До следећег дружења,
Татјана Миленковић, психолог

Уредници часописа:

Татјана Миленковић – школски психолог,
Милица Миленковић – професор српског језика и књижевности,
Бојан Богдановић – професор математике
Кристина Стаменковић – ученица

Сарадници: Сара Стојановић, Софија Прокоповић, Јана Дојчиновић, Павле Милосављевић, Милош Станојевић, Лазар Стојановић, Оливера Живковић.

Интервју са нашим професором

Од ђачке клупе до катедре: професор Александар Стојановић

Софија: Добар дан, професоре. Представите нам се укратко.

Проф. Александар: Добар дан, ја сам Александар Стојановић, професор економске групе предмета у ТШ „Бошко Крстић“. Поред тога што уживам у свом позиву, супруг сам и отац двоје деце.

Јана: Како бисте описали себе у три речи?

Проф. Александар: Рекао бих да сам вредан, уредан и дисциплинован.

Кристина: Да ли имате неку занимљиву анегдоту из ђачког доба?

Проф. Александар: Један од тренутака који и данас памтим је када је током часа у учионици пао ормар. Нећу откривати све детаље, али свакако је то био један од догађаја који је обележио моје школске дане.

Софија: Да нисте професор, чиме бисте се бавили?

Проф. Александар: Вероватно бих био ИТ стручњак. Информационе технологије су ми увек биле занимљиве.

Јана: Како бисте волели да Вас ваши ученици памте?

Проф. Александар: Волео бих да ме памте као узора, као некога ко је оставио траг у њиховом образовању и одрастању. Желим да знају да сам увек био ту, спреман за разговор и подршку.

Феминизам:

*Борба против стереотипа
и залагање за равноправност*

Феминизам је више од покрета, то је тежња ка друштву у којем су мушкарци и жене једнако вредновани, поштовани и имају иста права и могућности. Ипак, ова борба је често обојена стереотипима који искривљују њену суштину.

Шта заиста представља феминизам?

Један од најчешћих неспоразума је веровање да је феминизам усмерен против мушкараца. Напротив, његов циљ је стварање праведног друштва у којем нико није дискриминисан на основу пола. Феминизам не тежи доминацији једног пола, већ рушењу баријера које спречавају жене и мушкарце да остваре свој пуни потенцијал.

Стереотипи о женама – препреке ка равноправности

Стереотипи су дубоко укоренење предрасуде које обликују друштвене норме и утичу на начин на који се жене третирају. Они се често преносе кроз медије, породицу, образовање и културне вредности.

- **Жена као домаћица** – Још увек постоји уверење да је примарна улога жене да буде посвећена породици и домаћинству, док је мушкарцу додељена улога професионалног остварења.
- **Жене су емотивније и мање рационалне** – Овај стереотип доводи до тога да се жене сматрају мање способним за лидерске позиције иако бројне студије показују да емоционална интелигенција може бити предност у доношењу одлука.
- **Физички изглед као највећа вредност жене** – Медији често наглашавају спољашњу лепоту као главну особину жене, што ствара нереалне стандарде лепоте и негативно утиче на самопоуздање девојака.

Како се борити против стереотипа?

1. Подизањем свести о њиховој штетности;
2. Промоцијом позитивних женских узора у науци, спорту, уметности и бизнису;
3. Подстицањем девојчица да се баве науком, технологијом, инжењерством и математиком;
4. Оспоравањем родних предрасуда у образовању и медијима.

Свет у којем су мушкарци и жене **равноправни у могућностима, изборима и правима** није само боље место за жене – он је бољи за све.

Родна равноправност у образовању: Изазови и решења

Школе би требало да буду простори једнаких могућности, али у пракси, родна неједнакост је и даље присутна. Она се не манифестује само кроз статистику, већ кроз свакодневне ситуације које утичу на развој ученика.

Где постоји неједнакост у школама?

Наставни материјали и приказ женских улога

У уџбеницима су жене често представљене као мајке и домаћице, док се мушкарци приказују као вође, научници и проналазачи. Оваква репрезентација може обликовати самопоуздање ученица и њихове професионалне амбиције.

Другачији критеријуми оцењивања за дечаке и девојчице

Често се дечацима толерише одређено понашање које би код девојчица било окарактерисано као неприхватљиво. На пример, дечаци се могу “извући” причом да су помагали породици, док се од девојчица очекује већа одговорност и дисциплина.

Различити приступи кажњавању и похваљивању

Постоје случајеви у којима се девојчице кажњавају за мање прекршаје док се дечаци охрабрују на „такмичарски дух“. Оваква пракса може довести до осећаја неправде и демотивације међу ученицима.

Како можемо створити праведније образовање?

Да би се овај проблем који постоји у школама широм света решио, потребна је стална едукација о родној равноправности, подстицање једнаких могућности, инклузивно образовање и отворен разговор о овој теми.

Промена почиње од нас – шта ћеш ти урадити да подстакнеш равноправност у својој школи?

Кристина Стаменковић II-3

ЕТИЧКА ДИЛЕМА 1

Суочавање са изазовима који доводе у питање моралне вредности учестало је у савременом друштву, посебно када су образовне институције у питању. Један такав пример долази из основне школе која се нашла на моралној раскрсници: прихватање финансијске подршке од кладионице за обнову спортског терена. Овај чин подразумева: прихватити понуду која би решила непосредне материјалне потребе школе или одбити средства како би се сачували етички принципи?

Прво, у центру ове дилеме стоји питање интегритета. Прихватањем новца од кладионице, школа би краткорочно решила проблем недостатка средстава за реновирање спортског терена. Међутим, дугорочне последице овакве одлуке могле би бити разорне за морални развој ученика. Промоција кладионице унутар школског окружења може утицати на формирање перцепције код деце да су коцкање и сличне активности безопасне и друштвено прихватљиве, што није порука коју образовне установе желе да шаљу.

Друго, заједница, а посебно родитељи играју кључну улогу у функционисању школа. Негативне реакције на прихватање спонзорства од кладионице могу уништити поверење које родитељи и остали чланови заједнице имају у школу. Ово би могло довести до смањења броја уписаних ученика, а тиме и до потенцијалних финансијских проблема у будућности, што би иронично довело до нових изазова, сличних онима које је школа покушавала да реши прихватањем спорних средстава.

Треће, везе са кладионицама могу бити штетне не само за репутацију школе, већ и за неке њене будуће могућности сарадње. Друге образовне и непрофитне организације могу избегавати партнерства са институцијом која је отворено прихватила спонзорство од субјекта повезаног са коцкањем, што може ограничити прилике за развој и добијање додатних ресурса.

Четврто, постоји низ креативних и етички прихватљивих начина да школа прикупи потребна средства. Организовање школских догађаја као што су базар, спортски турнири и тематске радионице може укључити ширу заједницу и створити осећај заједништва, при чему се истовремено сакупљају фондови. Такве активности би такође могле побољшати школски дух и ојачати везе унутар заједнице.

Изазови са којима се школе суочавају захтевају пажљиво разматрање и уравнотежење између хитних материјалних потреба и дугорочних моралних вредности. Иако би прихватање спонзорства од кладионице можда привремено решило финансијске проблеме, цена коју би школа платила у смислу моралног и етичког интегритета била би превелика. Стога, од суштинског значаја је да образовне институције остану доследне својим етичким стандардима и активно траже алтернативе које неће компромитовати њихов морални и едукативни значај. Одбијањем спонзорства од кладионице школа би очувала свој интегритет и послала јасну поруку о важности етичких принципа у образовању.

ЕТИЧКА ДИЛЕМА 2

Некада су најтеже оне одлуке где се не бира између добра и зла, већ између две вредности које обе нешто значе. С једне стране, успешна фирма, посао који храни многе, одговорност према тржишту. С друге – заједница која се подигла из пепела захваљујући тој истој фирми, људи који су поново почели да верују да овде има живота, мајке које су остале, које су родиле децу, које су се усудиле да планирају будућност. Шта год да одлучимо – неко ће бити погођен. У том раскораку рађа се права етичка дилема – шта вреди више: новац или човек?

Захтев који је стигао из централе није без основа. Конкуренција је сурова, посебно у текстилу. Ако фирма не одржи корак, пропада. И тада нико нема ништа. Зараде падају, трошкови расту, инвеститори одлазе. Све је то тачно. И не може се занемарити. Ова страна приче ослања се на улитаристички принцип – гледамо корист за већину, бројке, исплативост. У економији бројке често одлучују, али ја верујем да постоји тренутак кад бројке треба да стану, а да проговори човек. Јер успех који се гради без људи није успех, него само празна статистика.

Али бројке не виде сузе, не знају за понос што дете иде у школу, ни за осмех кад плата стигне на време. Оне жене које су поново стале на ноге, које су се усудиле да роде, да остану ту – нису само раднице. Оне су стубови породице и поновног живота у месту које је полако нестајало. Њима узети оно што их је одржало значи сломити најлепши део те приче. А то није ни праведно, ни људски.

Кант би рекао: „Не ради другима оно што не би волео да се теби ради.“ А ја додајем: не руши кућу коју си сам помогао да се изгради.

Верујем да ни тржиште, ако му се добро објасни, не тражи нужно да бирамо између профита и људи. Можда се не може све одржати као досад, али то не значи да морамо да укинемо оно највредније. Ако смо до сад успели да будемо пример добре праксе, зашто да не будемо и пример паметног решавања проблема? Предлог: увођење флексибилног рада, обуке за додатне вештине, развијање нових линија производа – не мора све да се штеди на људима. Можемо да штедимо на шаблонима, а да инвестирамо у поверење.

И што је најважније: етичка одговорност не мора да буде терет, већ може да постане наша највећа предност. Људи воле брендове који имају душу.

Знам да ће неки рећи: „Нема времена, тржиште не прашта.“ Али ја питам – каква је то победа ако останеш сам? Ако изгубиш оне због којих си све почео? Људе није лако вратити кад једном изгубе поверење. А овај пројекат је већ донео плодове – само треба пронаћи паметан начин да се развија даље.

На крају, питање је једноставно: ко смо ми ако дигнемо руке од својих? Економија треба да служи човеку, а не обрнуто. Мој став је јасан: бенефите не треба укидати, а продуктивност се не мери само количином, већ и квалитетом, оданошћу, идејом. Ако будемо мудри и доследни, можемо остати и успешни и људски. Јер једина ствар вреднија од профита јесте људско достојанство.

НАЈЧУДНИЈА

ТУРИСТИЧКА МЕСТА НА СВЕТУ

Док путујемо светом, често наилазимо на места која остављају без даха својим необичним изгледом и необјашњивим феноменима. Напуштени градови и села са јединственим традицијама и архитектуром која пркоси логици нуде путницима прилику да истраже најчуднија места на свету која морате посетити.

Град Колма у Калифорнији (САД)

Замислите да ходате уским улицама града који изгледа као да је извучен из бајке, али са примесама мистерије коју не можете одмах објаснити. Један од таквих градова је Колма у Калифорнији, познат и као „Град мртвих“, где број гробова далеко премашује број живих становника. Овај необични град је дом бројним гробљима, а већина објеката и знаменитости посвећено је сећању на преминуле.

Манарола у Италији. Иако на први поглед делује као типична туристичка дестинација са шареним кућама наслаганим на литици, тајна овог места лежи у његовој архитектури која пркоси законима гравитације. Куће овде изгледају као да су наслагане једна на другу, стварајући илузију да ће се сваког тренутка срушити у море. Ипак, ово село стоји вековима, одолевајући временским приликама и својом посебношћу привлачи туристе.

Град Манарола у Италији

Град Припјат у Украјини

Напуштени град Припјат у Украјини, некада дом радника нуклеарних електрана Чернобил, такође је једно од најчуднијих места на свету које морате посетити. Овај град, напуштен након нуклеарне катастрофе 1986. године, сада је зарастао у вегетацију и стоји као језиво подсећање на прошлост. Припјат је постао туристичка дестинација за оне који су довољно храбри да истраже његове сабласне остатке и сведочанства о животу пре катастрофе.

Хексентанцплац, Немачка

Мистериозно село Хоер-Верден у Немачкој такође заслужује пажњу. На први поглед делује као обичан градић, али његово име, које значи „високо проклетство“, крије мрачну прошлост препуну легенди и прича о духовима и вештицима. Овде се одржавају фестивали и манифестације посвећене овим легендама, а посетиоци могу да истраже шуме и рушевине које крију многе тајне.

Хида у Јапану. Овај град, познат по дрвеним кућама и старим занатским радионицама, нуди поглед на живот какав је био пре векова. Атмосфера у граду је готово сабласна, јер су куће напуштене, а занати су и даље присутни као неми сведоци прошлих времена.

Хида, Јапан

Матера, Италија

Град Матера у Италији је један од најстаријих континуирано насељених градова на свету, а познат је по својим пећинским кућама које су исклесане у кречњачким стенама. Ове куће, које датирају још из праисторијских времена, пружају јединствен поглед на људску ингениозност и прилагодљивост. Иако су многе од ових кућа данас напуштене, неке су претворене у луксузне хотеле, омогућавајући посетиоцима да искусе живот у пећини са свим модерним погодностима.

У Румунији, село Вискри је савршено место за љубитеље традиционалне архитектуре и културе. Ово село, које је под заштитом УНЕСКО-а, очувало је свој средњовековни шарм са дрвеним кућама, калдрмисаним улицама и утврђеном црквом. Посетиоци могу да уживају у аутентичном сеоском амбијенту, далеко од убрзаног темпа савременог живота.

Вискри, Румунија

Ова места, са својом јединственом архитектуром и необичним традицијама, нуде посебан поглед на свет и пружају незаборавна искуства. За све оне који желе да истраже најчуднија места на свету која морате посетити, ови градови и села представљају праве драгуље скривених чудеса. Без обзира на то да ли вас привлаче напуштени градови или села са необичним обичајима, свака од ових дестинација нуди нешто јединствено и фасцинантно.

НАЈТРАЖЕНИЈА ЗАНИМАЊА У ТУРИЗМУ

Туристичка индустрија у Србији бележи континуирани раст, отварајући све више радних места и нудећи бројне прилике за каријеру. Очекује се да ће се овај тренд расти и током 2025. године, што значи више слободних радних места у туризму, веће могућности за запослење у туризму и раст потражње за квалификованим кадровима у туристичком сектору Србије. Ево који послови у туризму су најтраженији и које вештине су кључне за запошљавање.

Најтраженија занимања у туризму

- Туристички водичи – Велика потражња за водичима са знањем страних језика и специјализацијом за културни и авантуристички туризам.
- Менаџери хотела и угоститељских објеката – Очекује се раст потреба за професионалцима са искуством у вођењу смештајних капацитета.
- Радници у хотелима и ресторанима – Конобари, рецепционери, кувари и собарице су међу најтраженијим профилима.
- Стручњаци за дигитални маркетинг у туризму – ЦЕО специјалисти, менаџери друштвених мрежа и ППЦ експерти су кључни за промоцију туристичких дестинација.
- Организатори путовања и агенти у туристичким агенцијама. Планирање путовања и организација смештаја и превоза је и даље једна од водећих области запошљавања.

Вештине потребне за посао у туризму

- Познавање страних језика – Енглески, немачки и руски су најтраженији језици у туризму.
- Комуникационе и продајне вештине – Љубазност, професионална услуга и способност продаје су кључни фактори успеха.
- Дигиталне вештине – Знање ЦЕО оптимизације, управљање резервационим системима и рад са друштвеним мрежама доноси предност при запошљавању.
- Организационе способности – Посебно важно за менаџерске позиције и организацију путовања.
- Флексибилност и тимски рад – Послови у туризму често подразумевају рад викендима, празницима и у динамичном окружењу.

Ако желите дугорочну каријеру у туризму, формално образовање може вам помоћи да стекнете потребне квалификације. Факултети и високе школе у Србији нуде програми из области туризма, угоститељства и хотелског менаџмента, као што су:

- Факултет за туризам и хотелијерство, Универзитет Сингидунум;
- Висока хотелијерска школа у Београду;
- Департман за географију, туризам и хотелијерство, Универзитет у Новом Саду.

КУХИЊЕ СВЕТА

Храна је важан део културе сваког народа. Различите кухиње широм света откривају обичаје, историју и начин живота људи. Путовање кроз укусе разних земаља је као путовање кроз традицију и дух тих народа.

Италијанска кухиња позната је по тестенинама, пици и маслиновом уљу. Такође и по зачинима као што су босиљак и оригано. Јела су једноставна, али веома укусна. Италијани храну доживљавају као прилику за дружење и породично окупљање.

Кинеска кухиња, с друге стране, ослања се на равнотежу укуса – слатко, љуто, кисело, слано и горко. Карактеристична је по начину припреме – пржење у вок тигању, брзо кување, употреба соја саса, ђумбира и белог лука.

Мексичка кухиња је пуна боја и љутих укуса. Позната је по својим уличним специјалитетима као што су буритоси и начоси. Кукуруз, пасуљ и чили папричице су основа многих јела, а многи оброци су праћени музиком, плесом и слављем.

Јапанска кухиња позната је по уредности и прецизности. Суши, сашими и супе се служе у малим, лепо аранжираним порцијама.

Индијска кухиња користи много зачина као што су кари, куркума, ким и кардамон. Често је вегетаријанска и повезана са религијом и традицијом.

Српска кухиња можда није светски позната, али морам да будем мало пристрасан, за мене је једна од најбољих. Богата је укусима, традицијом и домаћом атмосфером. Позната је по јелима као што су сарма, пасуљ, роштиљ, гулаш, гибаница и наравно печење. Често се користе паприка и бели лук који јелима дају потпун укус. Храна је важан део породичних окупљања. Трпеза није само место за јело, већ симбол заједништва и гостољубивости. Српска кухиња је укусно сећање на дом и традицију.

Светске кухиње показују колико смо различити, али и колико нас храна може зближити. Упознајући туђу храну, упознајемо и људе, њихове обичаје и културу.

ЉУБАВ КРОЗ УКУСЕ

наша кухиња пуна срца

Постоји једно место у нашој школи које увек мирише на нешто лепо. Није то само мирис хране – то је мирис заједништва, труда, радости и оног осећаја да се нешто лепо ствара. То место је кухиња кулинарских техничара, а у њој се сваког дана, у свакој прилици, дешава нешто посебно.

Ученици овог смера, заједно са својим менторима професорком Оливером Живковић и професором Лазаром Стоиљковићем не припремају само храну, они стварају атмосферу. Њихове руке су вредне, прецизне и пуне љубави, а оно што изађе из те кухиње увек је више од оброка – то је дар.

За Дан школе, за Васкрс, за хуманитарне акције – наши ученици су увек ту. Без много приче, али са пуно срца. Они деле послове и осмехе. Док једни сецкају, други мешају, трећи перу судове. У кухињи се не чује наредба, него предлог: „Хоћеш ти ово, ја ћу оно“. Све тече као добро уиграна симфонија – само што уместо музике, простор испуњавају ароме зачина, поврћа, колача и суптилна чаролија сарадње.

Дружење је оно што ову кухињу чини тако посебном. Између два рецепта чује се шала, понека анегдота, тихи смех. Када се нешто не успе из прве, ту су ментори да охрабре, објасне, покажу поново. Када нешто испадне боље него што је планирано, ту су да похвале, да поделе радост. Та повратна топлина, то заједништво ствара генерације младих људи који знају да кување није само занат, већ уметност и чин бриге.

Посебно је лепо видети их у акцијама када припремају храну за друге – за хуманитарне сврхе, за децу, наставнике, госте. Тада као да добијају додатну енергију. Сваки колач има форму, свака пита има поруку, сваки оброк има душу.

И зато, када следећи пут осетите леп мирис у школском холу, сетите се – то није само нешто што ће напунити стомаке. То је нешто што је створено из руке, из знања, али пре свега из срца.

Оливера Живковић, професор

Вести

из школе

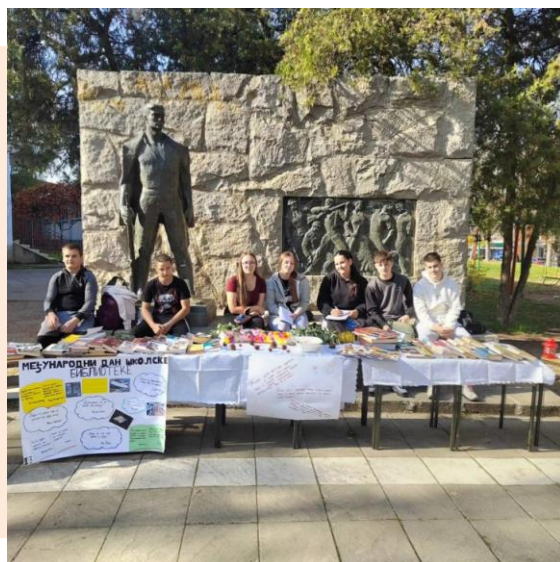
Европски дан језика

У част Европског дана језика, 26. септембра 2024. године, наши ученици су, са својим професорима Миленом Ђурић и Нинославом Ратковићем, учествовали у различитим радионицама и активностима које су истицале важност мултикултуралности и учења различитих језика. Овај дан био је права прилика да се покажу језичке вештине ученика и повећа свест о богатству језичке разноликости у Европи.

Дан школских библиотека

У духу промовисања читања и љубави према књизи, обележен је Међународни дан школских библиотека. Овај значајан празник обележава се сваког четвртог понедељка у октобру и посвећен је наглашавању значаја школских библиотека у образовању и васпитању ученика. Организоване су активности у библиотеци и изложбе омиљених књига. Ученици су имали прилику да представе своје омиљене књиге и поделе препоруке за читање са вршњацима.

Васкршњи конкурс

Поводом најрадоснијег хришћанског празника – Васкрса, у школи је одржан ликовни конкурс на тему васкршњих мотива. Ученици су својом маштовитошћу, бојама и креативношћу улепшали порту цркве.

Поносни смо што је наша ученица Ања Давидовић освојила награду за свој рад, који се истакао оригиналношћу и лепотом израде. Честитамо јој од срца.

Светски дан Рома

Поводом Светског дана Рома, 8. априла је у нашој школи организован пригодан програм испуњен песмом, музиком и позитивном енергијом. Ученици су кроз музику и наступе подсетили на значај поштовања ромске културе, историје и права. Посебно су се истакли Огњен Фератовић и Иван Саитовић, али и многи други ученици који су својим учешћем допринели свечаној и топлој атмосфери.

Седамнаести фебруар

Поводом 17. фебруара, организован је комеморативни скуп у спомен на жртве стрељања 1942. године. Тог дана, бугарски окупатори стрељали су преко 500 цивила из Бојника и околине, углавном жене, децу и старе. Наше ученице, Кристина Стаменковић и Ања Давидовић, оплемениле су програм рецитовањем песама, пробудивши дубоке емоције и поштовање у знак сећања на невинне жртве.

Наш Лазар у дресу репрезентације

Лазар Стојановић, голман и одличан ученик наше школе, на позив селектора учествовао је на окупљању (камп) U-17 фудсал репрезентације у Врњачкој Бањи.

„Ово је за мене било изузетно искуство. Сам позив у репрезентацију Србије је невероватан и представља велику част и признање за све што сам до сада постигао. Атмосфера на кампу је била изузетно пријатна, сви су били друштвени, отворени и спремни да помогну. Тренинзи су били професионално организовани, на врхунском нивоу, и много сам научио од тренера и саиграча. Осећам се почаствовано што сам имао прилику да будем део оваквог тима и захвалан сам на указаној прилици“, истакао је Лазар.

Оваква искуства не само да доприносе развоју спортских вештина, већ и јачају самопоуздање, тимски дух и љубав према спорту. Уверени смо да је ово само почетак Лазаревог успешног спортског пута, и да ће се његово име још дуго памтити на спортским теренима.

UPSHIFT радионица

Наше учешће на UPSHIFT радионици било је више од такмичења – било је то једно невероватно путовање, пуно изазова, смеха, идеја и тимског рада.

Чули смо за овај програм преко нашег школског психолога Татјане Миленковић, и одмах смо рекли: „Што да не?“ Пријавили смо се као тим: Кристина Стаменковић, Анастасија Алексић, Сара Стојановић, Ања Давидовић и Лазар Стојановић, али искрено, нисмо очекивали превише.

„Ма нема шансе да баш нас из малог места изабереу“, говорили смо. Али, позвани смо на интервју. Помислили смо да смо забрљали. Онда је стигао позив за радионицу у Крагујевцу. Узбуђење? Огромно!

Током три дана интензивног рада, уз подршку наше менторке Иване Катанчевић, радили смо на развоју пројекта "Еко мрежа". Проблем који смо препознали у нашој средини је дивља депонија која се често пали и тиме загађује ваздух. Наше креативно решење било је да направимо живи зид од лименки, флаша, гума и балона, у којима ће бити посађено цвеће – еколошко, корисно и естетски лепо.

Слушали смо сјајна предавања тренерица и еко-стручњака, учили, осмишљавали, смејали се и подржавали једни друге. И онда, тај тренутак: наш тим је проглашен једним од 5 победничких! Емоције се не могу описати речима, били смо поносни, срећни, изненађени и препуни енергије да пројекат реализујемо.

Данас, након реализације, наш еко кутак у школи изгледа баш онако како смо га замислили. Људи су препознали наш труд, помогли нам и показали колико заједништво значи. UPSHIFT је за нас био много више од конкурса, био је прилика за раст, дружење и доказ да идеје младих могу заиста да промене свет.

Са сигурношћу можемо рећи: радо бисмо све поновили!

Дан розе мајица – заједно против насиља

Последње среде у фебруару, наша школа традиционално обележава Дан борбе против вршњачког насиља, познат и као Дан розе мајица. Овог дана, кроз различите активности, шаљемо снажну поруку: реци НЕ насиљу, а ДА пријатељству, толеранцији и разумевању.

У знак подршке, ученици и наставници обукли су розе мајице или понели розе детаље – мараме, беџеве, наруквице. За оне који тог дана нису имали ништа розе, ученици су припремили самолепљиве налепнице са порукама против насиља, које су поделили свима у школи.

У школском холу постављен је розе пано, место на ком су ученици остављали поруке подршке, лепе мисли и позиве на доброту. Одељење 4-3 посебно се истакло – снимили су кратак видео у ком су јасно поручили да је љубав јача од насиља и позвали све на заједништво и разумевање.

Овај дан нас је подсетио да је сваки гест подршке важан и да, само заједно, можемо изградити школу без насиља.

Наша Ања – најбољи спортиста у 2024. години

Наша ученица Ања Давидовић још једном је заблистала, показавши да су њени таленти вишеструки! Поред изузетног дара за цртање и сликање, доказала је да се одлично сналази и у спорту. Честитамо јој на освојеној награди за најбољу спортисткињу у 2024. године – поносни смо на њен успех!

Географија екологије

Предшколци и средњошколци заједно на часу географије откривају како загађење утиче на природу и зашто је рециклажа важна. Кроз разговор и игру уче како свако може помоћи планети.

Изашли смо им на теглу

На сада већ традиционалној манифестацији Изађи ми на теглу одржаној 28. септембра 2024. године у Брестовцу, екипа наше школе остварила је велики успех. Предвођени професоркама Оливером Живковић, Маријом Радоњић и Јеленом Јовановић, ученици наше школе освојили су треће место у припреми ајвара. Честитамо им на овом дивном успеху.

Дечија недеља

„Ја сам дете, имам план – толеранција и љубав сваки дан“

Ове године, Дечија недеља у нашој школи протекла је у духу маште, топлине и важних животних порука. Под слоганом „Ја сам дете, имам план – толеранција и љубав сваки дан“, повезали смо свет деце са светом бриге о менталном здрављу, пријатељству и људским вредностима.

Одлучили смо да глас деце добије снагу – кроз поруке, кратке приче и симболе који су говорили уместо нас. Холови школе и зидови учионица оживели су у бојама и цртежима који симболизују пријатељство, љубав, подршку и значај емоционалног здравља. На сваком кораку могла се осетити порука: важно је како се осећаш – и важно је да то не прећуткујеш.

Организовали смо радионицу под називом „Како си – али стварно?“, током које су ученици кроз разговоре и креативне вежбе истраживали сопствена осећања и учили како да препознају и подрже друге. То је била прилика да застанемо и послушамо једни друге, без журбе и површности.

Један од најлепших тренутака била је хуманитарна акција у којој су наши школски кувари припремали оброке, а сав приход био је намењен онима којима је најпотребнији. Љубав се тада осетила кроз мирисе, укусе, осмехе и подршку.

Посебну пажњу привукле су девојчице, наше мале филозофиње, које су говориле о смислу живота. Њихове речи биле су искрене, дубоке и дирљиве, подсетник да се важна питања понекад најјасније чују управо из дечјих уста.

Остављали смо и мале поруке подршке на клупама, зидовима, свуда где би могле обрадовати неког коме је баш тог дана то било потребно. Поред тога, направљена су четири велика паноа са порукама о значају менталног здравља, као трајан подсетник да је у реду питати, у реду осетити, у реду тражити подршку.

Дечија недеља нам је показала да су толеранција, љубав и разумевање темељи на којима треба да градимо све – и себе, и односе, и свет око нас.

UPSHIFT АВАНТУРА

БАК ГЕНЕРАЦИЈЕ

Има ученика који су одлични. Има и оних који су талентовани, а има и Ања.

Код ње је све некако долазило изнутра – природно, ненаметљиво, а посебно. Од првог дана знали смо да је „своја“ – другачија, не зато што је желела да буде посебна, него зато што то једноставно јесте. Није пратила трендове – она их је правила. Имала је свој стил, свој поглед, своје мишљење и увек добру идеју.

У школи – увек одлична. Никад није трчала за оценама, али су јој долазиле јер је радила из радозналости и љубави, а не из страха. Поред тога – талентована за цртеж и слику као мало ко. Једну годину је упоредо ишла и у уметничку школу, ванредно. А у Сурдулици, у Дому културе, њени радови су висили на зиду – права ствар, не само „за школу“.

А да не помислите да је само уметница – Ања је ове године проглашена и за спортисткињу године. Игра одбојку озбиљно, али игра и онако... с душом. И на утакмици и ван ње, била је ослонац екипи. Кад год је требало – она се јављала прва. И у ваннаставним активностима – увек ту. И за приредбу, и за такмичење, и кад нешто треба да се смисли, организује, среди.

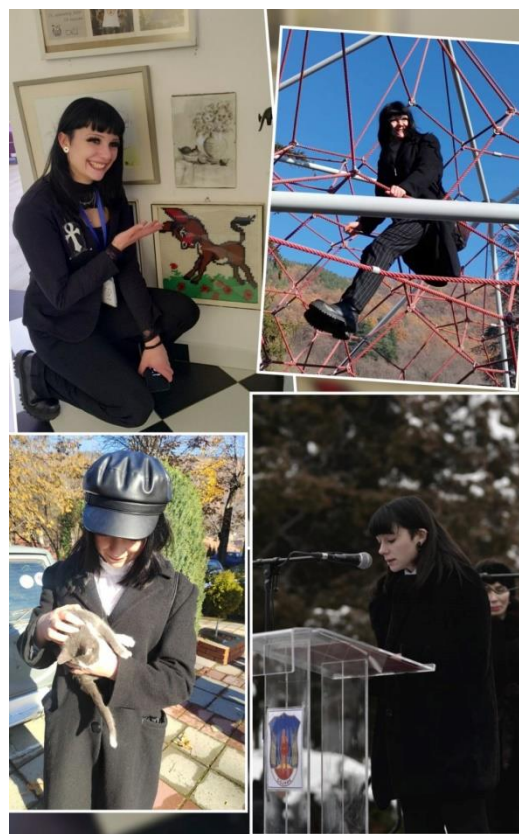
Била је део UPSHIFT тима, уређивала ентеријер школе, учествовала у маркетингу школе, водила хуманитарне акције, била део радионица о насиљу, љубави, подршци... Није јој било тешко да остане дуже, помогне коме треба.

Али оно по чему ћемо је највише памтити – то је њена емпатија. Ања има ту неку особину да те чује. Не да саслуша, него баш – чује. Било да је друг, наставник или непозната особа, она нађе реч која лечи. И љубав према животињама? Огромна. Није јој свеједно ни за једно биће.

Ања је била и остала неко ко повезује, неко ко ти дође као идеја и као подршка, неко ко не мора да прича пуно, а све ти каже.

И где год да пођеш даље – носићеш ову школу у себи, а ми ћемо се поносити што можемо да кажемо: „Била је и биће увек наша Ања.“

Татјана Миленковић, психолог

ЗА ДЕЧАКЕ КОЈИ ДИЖУ ВИШЕ ОД ТЕГОВА

Понекад, док седим у канцеларији и чекам следећег ученика, замишљам разговор који никада не буде изговорен до краја. Видим га, улази лаганим кораком, широких рамена, све је на њему "на месту", а опет... није.

„Вежбаш?“, питам га једном. Климне главом. Каже: „Скоро сваки дан.“ Слегне раменима, као да то није ништа посебно, али ја знам да јесте. Јер у тој теретани, иза сваког подигнутог тега, нешто се спушта. Некад понос, некад стид, некад тишина коју нико не чује.

Теретана би за вас, момци, требало да буде место где се осећате снажно – не само физички. Место где растеретите мисли, где будете поносни што сте истрајни, што напредујете, што радите нешто за себе. Место где сте сигурни. Где вас нико не пореди.

Али често није тако.

Уместо да тамо нађете снагу, ви наиђете на подсмех. Уместо да вас неко гурне напред, чујете како нисте „довољно јаки“, „не вежбате како треба“, „нема од вас ништа“. Теретана, која би могла да буде лек за главу и срце, постаје још једно место у којем неко мери вашу вредност – и опет фали неколико центи.

И шта тада радите? Стегнете вилицу. Наставите да дижете. Ћутите. И све оно што не кажете – то носите са собом. У школу. На друштвене мреже. У односе.

И ту креће друго поглавље, које је можда и било разлог зашто сте кренули у теретану. То су шале „које нису злонамерне“. Надимци „које нико не мисли озбиљно“. Смех који боде више него ударац. И сви се смеју, а никоме није баш смешно.

Неко то издржи. Неко се смеје заједно с њима. А неко... неко се полако губи. У свом телу, у својој тишини, у осећају да никоме није стало да види шта му је стварно.

Знаш, није срамота ако те погоди нечија реч. Није слабост ако си тужан. И не мораш све да издржиш. Само мораш да знаш да не мораш сам.

А шта је са онима који стоје са стране?

Нисам заборавила ни вас. Оне који гледају, слушају, понекад се насмеју, а некад и погну главу.

Знам да није лако рећи „хеј, доста је“. Знам да је лакше уклопити се, прећутати, пустити да прође. И често не мислите ништа лоше – само не желите да будете следећи. Али знате ли колико ваша реакција значи некоме ко ћути? Некоме ко само жели да га оставите на миру?

Некоме ко свако јутро смишља оправдање да не дође у школу јер га тамо чека нечији „само шала“?

Подсетићу вас на нешто: у свакој причи о ругању, надимку, понижавању – увек постоје три стране. Онај који повређује. Онај који ћути и трпи. И онај који све то гледа.

И највише наде полажем управо у вас – у оне који гледају. Јер имате избор. Можете бити публика насиљу или публика подршци. И то не тражи херојске гестове. Понекад је довољно да не лајкујете увреду. Да не препричате шалу. Да седнете поред неког кога сви игноришу. Да пустите поруку: „Еј, ако ти треба неко – ту сам.“

И родитељи, ви који можда мислите да је то „све нормално“, да су „деца увек таква“ – молим вас, погледајте пажљивије. Понекад дете које се повукло није лењо, већ повређено. Понекад оно које виче и глуми главног – заправо бежи од осећања које не уме да носи. Понекад је ваше „ма пусти, проћи ће“ оно што га баш тада највише заболи.

Можда си ти тај дечак. Можда вежбаш сваки дан и правиш се да ти ништа не смета. Можда си онај који је некад и сам рекао нешто што не би требало, само да се не би осећао слабир. Можда си и онај који седи у задњој клупи, смешка се на увреду, а после ћути целим путем до куће.

И можда ти нико није до сада рекао – али твоје емоције нису слабост. Твоја осећања су твоја снага. И не мораш да се уклопиш у слику коју други имају о теби. Не мораш да будеш „фаца“ да би био вредан. И не мораш да се правиш јак – да би био довољно добар.

Татјана Миленковић, психолог

CEZAM
WWW.CEZAM.RS

CEZAM је основала Радна група Владе Републике Србије за подршку менталном здрављу и сигурности младих у реакцији на искуства психолога и психијатара који су пружали подршку младима након мајских трагедија, када је уочено да постоји потреба за повезивањем саветодавних услуга са превентивним радом у заједници.

Национална платформа има за циљ координацију и јачање интерсекторске сарадње свих надлежних институција у борби против сваког облика насиља које укључује децу. Поред вршњачког насиља које је у фокусу ове платформе, она представља и алат који ће нам помоћи у борби против насиља према свим запосленима у установама образовања и васпитања широм Србије.

ЧУВАМ ТЕ
gov.rs

<https://cuvamte.gov.rs/>

ПАПИР ИЗ ДЕСНЕ ЧАРАПЕ

*Како је статистика помогла репрезентацији Немачке
да се пласира у полуфинале Светског купа*

Мало је спортских догађаја који могу толико да узбуркају страсти као Светско првенство, а посебно Светско првенство у (дискутабилно) најпопуларнијем спорту на свету – фудбалу. Узбуђење траје од прве секунде прве утакмице до последњег звиждука судије на великом финалу. Ту се не игра за новац и славу, ту се игра за престиж, понос и национални идентитет – борба 32 најбоље екипе на свету са 6 континената за један трофеј. Престиж је и сам пласман на Светско првенство, а освојити га значи ући у вечност.

Ништа мање узбудљиво није било ни Светско првенство одржано у Немачкој 2006. године. Иако је ово прво и једино Светско првенство у фудбалу на којем је наша репрезентација наступила под именом Србија и Црна Гора, оно ће нам остати у горком сећању због пораза 6:0 од Аргентине.

Међутим, 30. јун 2006. године остаће упамћен по једном необичном догађају. Тог дана одржана је четвртфинална утакмица у којој је домаћин Немачка дочекала до тада непоражену екипу Аргентине (исту ту која је нама читала лекцију у 6 поглавља). На Олимпијском стадиону у Берлину, пред 72.000 гледалаца, судариле су се две фудбалске велесиле које нису представљале само своју земљу, већ и свој континент – Европа је на мегдан дочекала Јужну Америку.

Очекивано чврста утакмица са не превише шанси и голова. Повела је Аргентина у 49. минуту поготком Роберта Ајале, док је изједначајући погодак за Немачку постигао Мирослав Клозе у 80. минуту утакмице. Након продужетака резултат је остао 1:1, тако да се кренуло на извођење пенала. Први ударац са беле тачке припао је Немцима. Оливер Нојвил је прецизан и доноси предност својој екипи. Док се Хулио Круз припремао за извођење пенала за екипу Аргентине, голман репрезентације Немачке је урадио нешто необично. Прилазећи голу, Јенс Леман је у рукама проучавао парче папира. Затим га је пресавио и пажљиво ставио у своју високу спортску чарапу. Дуг залет, ударац и гол – Аргентина је изједначила. Леман је погодио страну, али није успео да заустави лопту.

Следећи у реду за извођење пенала био је Михаел Балак. Кратак залет, ударац и радост на пуном стадиону – Немци опет воде. Чекао се одговор Аргентине. Ка белој тачки упутио се управо Роберто Ајала, стрелац водећег гола за своју екипу. Леман је пришао гол линији опет проучавајући исто парче папира. Опет га је пажљиво склопио и угурао у чарапу. Ајала поставља лопту, дуг залет, ударац и... одбрана. Леман је опет погодио страну, али је овог пута успео да ухвати лопту! Радост на клупи домаће репрезентације утопио се у буку радости немачких навијача. Али Леман је знао да није још готово.

Ред је дошао на Лукаса Подолског, репрезентативца Немачке рођеног у Пољској. Опет дуг залет, ударац и погодак – Подолски је био сигуран. Немци су одржали своју предност, па

је ред на Аргентинце да се одрже у мечу. Док је лопти прилазио Макси Родригез, Леман је поновио ритуал са парчетом папира: погледао га је, склопио, угурао у чарапу и пришао гол линији са великим узбуђењем и самопоуздањем. Кратак залет Родригеза, ударац и ... погодак. Аргентина је још увек у игри.

Међутим, иако није успео да одбрани шут Максија Родригеза, Леман је по трећи пут погодио страну у коју ће противник да шутира. Тајна је, изгледа, била у малом жутом папирићу који је Леман чувао у својој чарапи. Наиме, према идеји Урса Зигенталера, главног скаута репрезентације, Немци су прикупили статистичке податке о начину на који поједини репрезентативци Аргентине шутирају пенале. На основу тих података, Андреас Кепке, тренер голмана Немачке репрезентације, предвидео је у коју ће страну да шутирају, написао списак на папиру и дао Леману пред почетак извођења пенала. Сва Кепкеова предвиђања до тада била су тачна.

Након што је Тим Боровски искористио своју шансу и одржао предност репрезентације Немачке, следећи извођач пенала за Аргентину био је Естебан Камбијасо. Одлучујући шут за Аргентинце. Леман је поновио ритуал: извадио папир из десне чарапе, пажљиво га погледао, склопио и, ставши на гол линију, вратио папир у чарапу. Проблем! *Камбијаса није било на списку.* Сад је све на њима. Дуг залет, ударац и ... одбрана! Леман је опет погодио страну, одбранио ударац Камбијаса и постао херој утакмице. Немачка је прошла у полуфинале, а Леман је добио похвале чак и од свог великог ривала Оливера Кана.

Иако је у полуфиналу изгубила у продужецима од екипе Италије, овај догађај је остао упамћен као сјајан пример тимског рада и примене математике и статистике у спорту. Према речима самог Кепкеа, творца „Лемановог списка“, скоро све је ишло онако како су очекивали јер су се потрудили да ништа не препусте случају.

Позабавимо се мало математичким делом овог догађаја. Анализирајмо најједноставнију могућу ситуацију: претпоставимо да, проликом извођења пенала, извођач има три могућности – да шутира у леву страну, десну страну или по средини. Да би одбранио шут, голман мора да предвиди једну од те три ситуације, па је вероватноћа да погоди једнака $\frac{1}{3}$. Уколико се изводе два пенала независно један од другог, ситуација је мало сложенија. Како су у питању два међусобно независна догађаја, вероватноће за сваки од њих се међусобно множе, па је вероватноћа да голман два пута погоди страну у коју ће играч да шутира једнака $\frac{1}{3} \cdot \frac{1}{3} = \frac{1}{9}$.

Истим поступком за три пенала вероватноћа је $\frac{1}{3} \cdot \frac{1}{3} \cdot \frac{1}{3} = \frac{1}{27}$. Подсетимо се да је Јанс Леман четири пута погодио страну у коју ће играч да шутира, а вероватноћа за то је $\frac{1}{3} \cdot \frac{1}{3} \cdot \frac{1}{3} \cdot \frac{1}{3} = \frac{1}{81} \approx 0,0123$, што је, мора се признати, веома мала вероватноћа.

Како би побољшала шансе за успех, Немачка екипа је анализирала што је могуће више опција и повећала вероватноћу у своју корист. Претпоставили су да ће бити тврда утакмица и да постоји велика вероватноћа да ће доћи до извођења пенала, па су анализирали чак 13.000 извођења пенала противника и предвидели ко би могао бити на списку за шутирање пенала. На основу тих анализа, Андреас Кепке је, на парчету папира са логом локалног хотела, написао своја предвиђања и погодио.

„Леманов списак“ касније је продат на хуманитарној аукцији „Срце за децу“ (Ein Herz für Kinder) за чак милион долара, а купац Уц Класен, директор немачке енергетске компаније EnBW, списак је касније поклатио музеју где се и данас налази.

Бојан Богдановић, професор математике

ИЗМЕЂУ ТРАДИЦИЈЕ И МЛАДОСТИ

Лапотинце је село у општини Бојник, смештено у јужном делу Србије. Иако није велико, има све што је потребно за миран живот – вртић, школу, амбуланту, продавницу, и што је најважније, људе који се познају и поштују.

Живети у селу има своје предности и мане. Са једне стране, ту су природа, чист ваздух, тишина и простор за игру и одмор. Има нешто у том миру који те учи стрпљењу, у људима који те знају од кад си проходао и улицама које чувају твоје приче. Са друге стране, младима понекад недостају садржаји доступни у граду – биоскопи, шопинг центри и више могућности за дружење и разоноду.

Као неко ко живи на селу, могу да кажем да живот у селу учи скромности, блискости са породицом и навици да се више времена проводи напољу, у природи. Многи млади маштају о животу у већим местима, али село такође има своје вредности које није лако заменити.

Лапотинце је место које можда није познато широј јавности, али за нас који у њему живимо – оно је део нашег идентитета. Свако дрво, свако поље и свака стаза чувају неку нашу причу. Ми млади из села носимо своје село у срцу где год да идемо. И ма колико далеко отишли, знамо да нас увек чекају познати гласови, погледи пуни љубави и наша стара добра кућа.

Кристина Стаменковић, II-3

Ученичка компанија UPRIGHT

Филип Стојиљковић

Без обзира да ли радите дуго у седећем положају (за рачунаром, иза шалтера или уз књигу) или се излежавате на неудобном треседу, могли бисте да, као последицу, осетите болове у кичми који су повезани са лошим држањем тела. Лоше држање тела означава неправилан положај тела приликом седења, стајања или кретања. То укључује спуштена рамена, савијена леђа, искривљен врат, померање тежишта тела унапред или уназад и неправилан распоред телесне тежине. Неки од проблема које могу бити проузроковани лошим држањем тела су: болови у леђима и врату, главобоље (често због напетости у врату), укоченост и смањена покретљивост, проблеми са дисањем (лош положај тела смањује капацитет плућа), дегенеративне промене на кичми...

Екипа ученика одељења III-3 наше школе, у оквиру такмичења Ученичких компанија у организацији Достигнућа младих у Србији, формирала је ученичку компанију UPRIGHT која је тржишту понудила једно од могућих решења овог проблема. Компанија нуди уређај, јединствен на тржишту, чији начин функционисања описује сам дизајнер и творац уређаја, ученик трећег разреда наше школе, Филип Стојиљковић:

„Уређај Upright функционише на принципу сензорне корекције положаја – причвршћен је с једне стране, док се са друге стране налази струна која детектује положај рамена. Када корисник не одржи правилан положај тела и рамена се савију, уређај почиње да вибрира, шаљући сигнал да се корисник исправи. Овај једноставан, али ефикасан систем, помаже у побољшању постуре и смањењу проблема са леђима.

Уређај је опремљен пуњивом литијумском батеријом и USB-C прикључком помоћу којег се батерија може пунити.

Компанију UPRIGHT, поред Филипа Стојиљковића, чине: Страхиња Михајловић (главни директор), Драган Момчиловић (менаџер продаје), Кристијан Д. Куртић (маркетинг менаџер), Никола Костић (менаџер финансија) и Кристијан И. Куртић (менаџер финансија), сви ученици одељења III-3, чији је разредни старешина професор Стефан Здравковић.

Такмичење је одржано 11.3.2025. године у Делта Планет шопинг центру у Нишу и на њему су наши ученици својом идејом и презентацијом изазвали велико интересовање. Према анкети коју су спровели сами организатори такмичења, наши ученици су, у конкуренцији више од 30 компанија, освојили скоро 50% гласова младих. Екипа је, својим шармом, духовитошћу и ентузијазмом, убрала симпатије, како учесника, тако и посетилаца овог значајног догађаја.

Према њиховим речима, ово је веома значајна активност за све њих и сигурни смо да ће им знање и искуство које су стекли значити у даљој каријери.

PREPORUČUJEMO KЊIGU:

„Човек по имену Уве“ Фредрик Бакман

Уве је човек који не воли људе. Воли ред, правила и свој стари Сааб. Сваког јутра прави обилазак по комшилуку како би видео да ли се неко паркирао где не треба. Делећи казне и мрмљајући себи у браду, делује као обичан намћор... али иза те строге маске крије се срце пуно туге, љубави и успомена.

Када у његов живот улети бучна комшиница, са породицом која све ради „погрешно“, Уве почиње полако да се мења, и да поново проналази разлог да живи.

Укратко, књига о човеку који воли ред, не подноси глупости и покушава да умре — али га живот (и комшије) не остављају на миру. Уве учи читаоце да иза свачије намрштености стоји прича вредна разумевања.

Ова књига ће вас засмејати, растужити и загрејати срце. Подсећа нас да људи нису увек оно што изгледају на први поглед, и да понекад најгрубље особе у себи крију највећу доброту.

Кристина Стаменковић II-3

PREPORUČUJEMO ФИЛМ:

„Venom“

У филму "Веном" ради се о човеку по имену Еди Брок и симбиоту Веному. Веном је ванземаљски симбиот који поседује разне моћи и у себи носи нешто што се зове Кодекс. У случају да један од њих двојице умре, Кодекс им омогућава да се врате у живот. Филм се састоји из три дела: Venom, Venom 2: Let There Be Carnage и Venom 3: The Last Dance.

Мени је најбољи трећи део јер се тада ослобађају сви симбиоти који желе да убију Венома и узму његов Кодекс, како би ослободили човека који има моћ да уништи све.

На крају, Веном се жртвује да би спасао Едија — свог најбољег пријатеља — и цео свет.

Павле Милосављевић, I-2

PREPORUČUJEMO SERIJU:

„Ni una más“

Друштвене мреже, насиље, ћутање које боли.

Алма је тиха тинејџерка. Једног дана, на школском зиду исписује реченицу: „Овде је силована девојчица.“

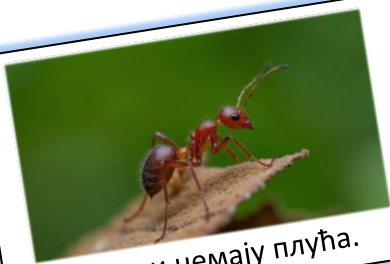
Од тог тренутка, ништа више није исто. Почетак је борбе против ћутања, страха и неправде. Истина коју сви крију почиње да излази на површину. Зашто гледати? Јер није само прича, него огледало друштва у ком живимо. Јер свака Алма има глас. И свака истина заслужује да буде чула.

„Прво те убеди да ћу тиш. Онда да заборавиш. Онда – да се никада није ни десило.“

Кристина Стаменковић II-3

Занимљивости ДА ЛИ ЗНАТЕ?

Мрави немају плућа.

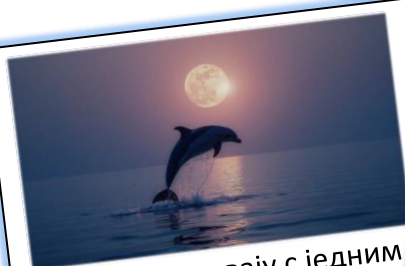
Језик плавог кита тежи
колико и одрасли слон.

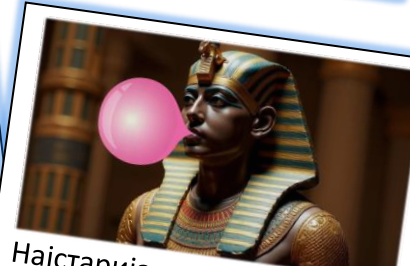
Пчеле могу да препознају
лица.

Када се смејеш, у телу се
активира преко 15 мишића.

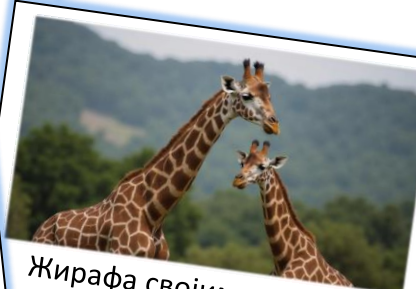
Делфини спавају с једним
оком отвореним.

Најстарија жвакаћа гума на
свету је стара 9.000 година.

Сове су једине животиње
које могу да виде плаву боју.

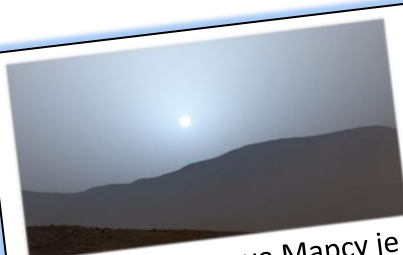
Жирафа својим дугачким
језиком може да очисти
своје уши.

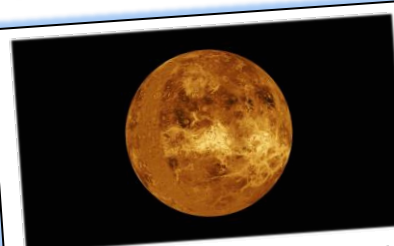
Рођендан делите са
отприлике 9 милиона људи
на свету.

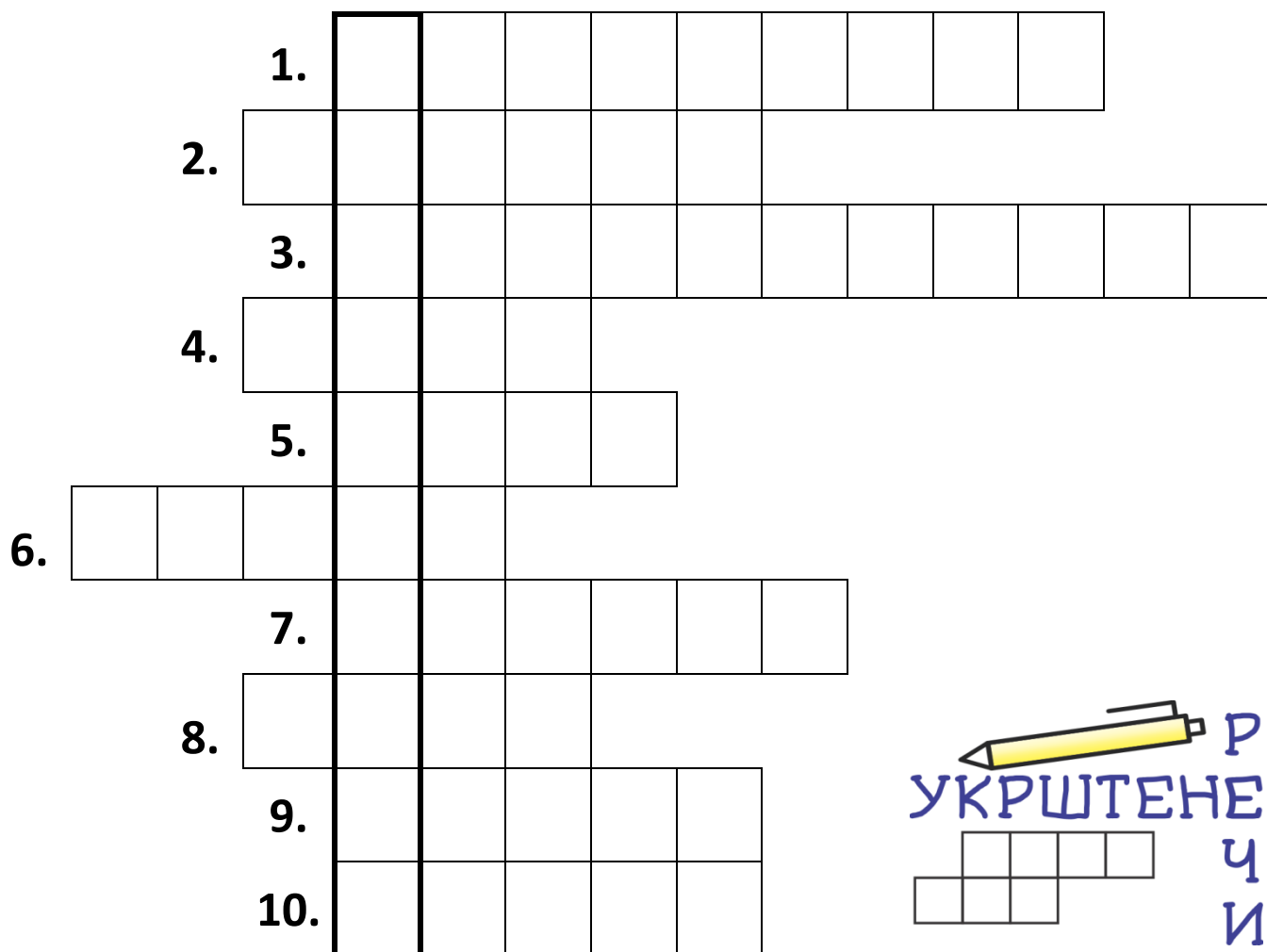
Видре спавају држећи се за
руке.

Залазак сунца на Марсу је
плав.

Дан на Венери траје дуже
од њене године.

Водоравно:

1. Нагли раст нивоа цена
2. Жуто воће са бодљикавом кором и чуперастим листовима
3. Циљ путовања, крајње одредиште
4. Топло предјело у течном облику
5. Мало зрно будуће биљке
6. У облику слова Т користи се при књижењу
7. Отаџбина Толстоја и Достојевског
8. Водена животиња, дише помоћу шкрга
9. Дрво које украшавамо за Нову годину
10. Плаћање унапред, капара

Аутор укрштенице:
Кристина Стаменковић II-3